METSÄTALOUS

Jos puuta poltetaan, sitä ei riitä teollisuudelle. Siksi metsäteollisuus on ollut hyvin tiukkana metsähakkeen tuelle sähköntuotannossa. **TOIMITUSJOHTAJA JUSSI PESONEN, UPM**

Kuopion sellujätti käyttäisi 5,5 miljoonaa kuutiota havupuuta

Kuopioon suunniteltu sellutehdas käyttäisi vuosittain havupuuta 5,5 miljoonaa kuutiometriä. Puunhankinnan kannalta on tärkeää, että yhteistyö sahojen kanssa toimii, sanoo professori Antti Asikainen.

Finnpulp Oy kertoi maanantaina, että se suunnittelee 1,1 miljoonaa tonnia havusellua vuosittain tuottavaa sellutehdasta Kuopion Sorsasaloon. Tehtaan rakentaminen maksaisi 1,4 miljardia euroa.

Lopullista investointipäätöstä odottava Metsä Groupin Äänekosken biotuotetehdas kasvattaisi toteutuessaan havukuitupuun tarvetta 3,8 miljoonaa ja koivukuitupuun 0,3 miljoonaa kuutiometriä nykyisestä.

Metsäteknologian professori **Antti Asikainen** Luonnonvarakeskuksesta (entinen Metsäntutkimuslaitos) sanoo, että sekä Äänekosken että Kuopion sellujäteille riittää puuta.

”Suomeen mahtuisi kaksi tai kolme uutta runsaan miljoonan sellutonnin tehdasta.”

Asikainen viittaa VTT:n ja Pöyryn viime syksynä julkistettuun Cross Cluster 2030 -selvitykseen, jossa arvioitiin puun käytön mahdollisuuksia energiantuotannon ja metsäteollisuuden raaka-aineena.

”Suomeenhan on kertynyt puolen miljardin kuutiometrin lisäpuupääoma verrattuna 1980-luvun tilanteeseen, ja puuston kasvu kiihtyy edelleen”, Asikainen perustelee.

Hän lisää kuitenkin, että kahden sellujätin toteutuminen edellyttää, ettei puuntuonti vähene nykyisestä.

Sahoja tarvitaan

Kuopion sellutehtaan puunhankinnan kannalta on Asikaisen mukaan tärkeää, että ympärillä toimii elinvoimaista sahateollisuutta. Kuitupuun mukana hankinnassa kertyy tukkeja noin 2–3 miljoonaa kuutiometriä.

”Tukkipuun hakkuut ovat kriittisiä, jotta sellutehtaalle saadaan riittävä määrä raaka-ainetta. Meillä pitäisi olla sahateollisuus siinä kunnossa, että haketta ja latvakuitua riittää.”

Riittävän suuret hakkuut olisivat Asikaisen mukaan myös energiateollisuuden etu, sillä silloin kertyisi hakkuutähteitä, kuorta ja purua energiayhtiöiden poltettavaksi.

Ruotsi oli vaihtoehto

Finnpulpin toimitusjohtajan **Martti Fredriksonin** mukaan Metsä Groupin Äänekosken investointisuunnitelma tuli viime keväänä yllätyksenä, sillä samaan aikaan Finnpulp pohti oman suunnitelmansa julkistamista.

”Kyllähän se vaati meiltä ajatuspaussin. Analysoimme tilannetta niin metsävarojen kuin tuotemarkkinoiden suhteen ja tulimme siihen tulokseen, että Suomeen mahtuu kaksi modernia tehdasta.”

> Tärkeintä on, että saamme hankkeen kaikki palikat kohdalleen. Väittäisin, että olemme aika hyvällä mallilla.«
>
> **MARTTI FREDRIKSON**

Havusellun kysynnän ennustetaan kasvavan maailmanlaajuisesti, koska sitä tarvitaan pakkauksiin ja pehmopapereihin.

Markkinahavusellun kysynnän arvioidaan nousevan tämän vuosikymmenen alun noin 23 miljoonasta tonnista 25 miljoonaan tonniin vuoteen 2017 mennessä.

Kuopio ei ollut Fredriksonin mukaan ainoa vaihtoehto sellujätille. Sopivaa paikkaa etsittiin myös Ruotsista.

”Siellä metsien omistus on enemmän metsäyhtiöiden käsissä. Se oli yksi merkittävä syy, mikä painoi vaa’an Suomen eduksi.”

Puunhankinta omiin käsiin

Finnpulp ei etsi Fredriksonin mukaan teollista kumppania hankkeeseen, mutta yhteistyötä ollaan valmiita tekemään eri toimijoiden kanssa.

Kuopion sellujätti rakennettaisiin Sorsasaloon kartonkia tekevän Powerfluten tehtaan eli entisen Savon Sellun viereen. Fredrikson pitää luonnollisena, että Powerfluten kanssa olisi mahdollista löytää yhteisiä hyötyjä liikenneväylä- ja muissa infrainvestoinneissa.

Puunhankintaan Finnpulp rakentaisi näillä näkymin oman itsenäisen organisaation.

Jättihankkeen rahoituksesta ei Fredriksonin mukaan ole tässä vaiheessa kerrottavaa.

”Tärkeintä on, että saamme hankkeen kaikki palikat kohdalleen. Väittäisin, että olemme aika hyvällä mallilla. Olemme luottavaisia, että rahoitus löytyy suurilta kansainvälisiltä ja suomalaisilta investoreilta.”

Seuraava askel on Fredriksonin mukaan ympäristövaikutusten arviointi (yva), jonka jälkeen olisi mahdollista saada suunnitelmille ympäristölupa.

JUHA KAIHLANEN

Suunniteltujen ja jo päätettyjen investointien puun lisätarve

MT Lähde: metsäyhtiöt

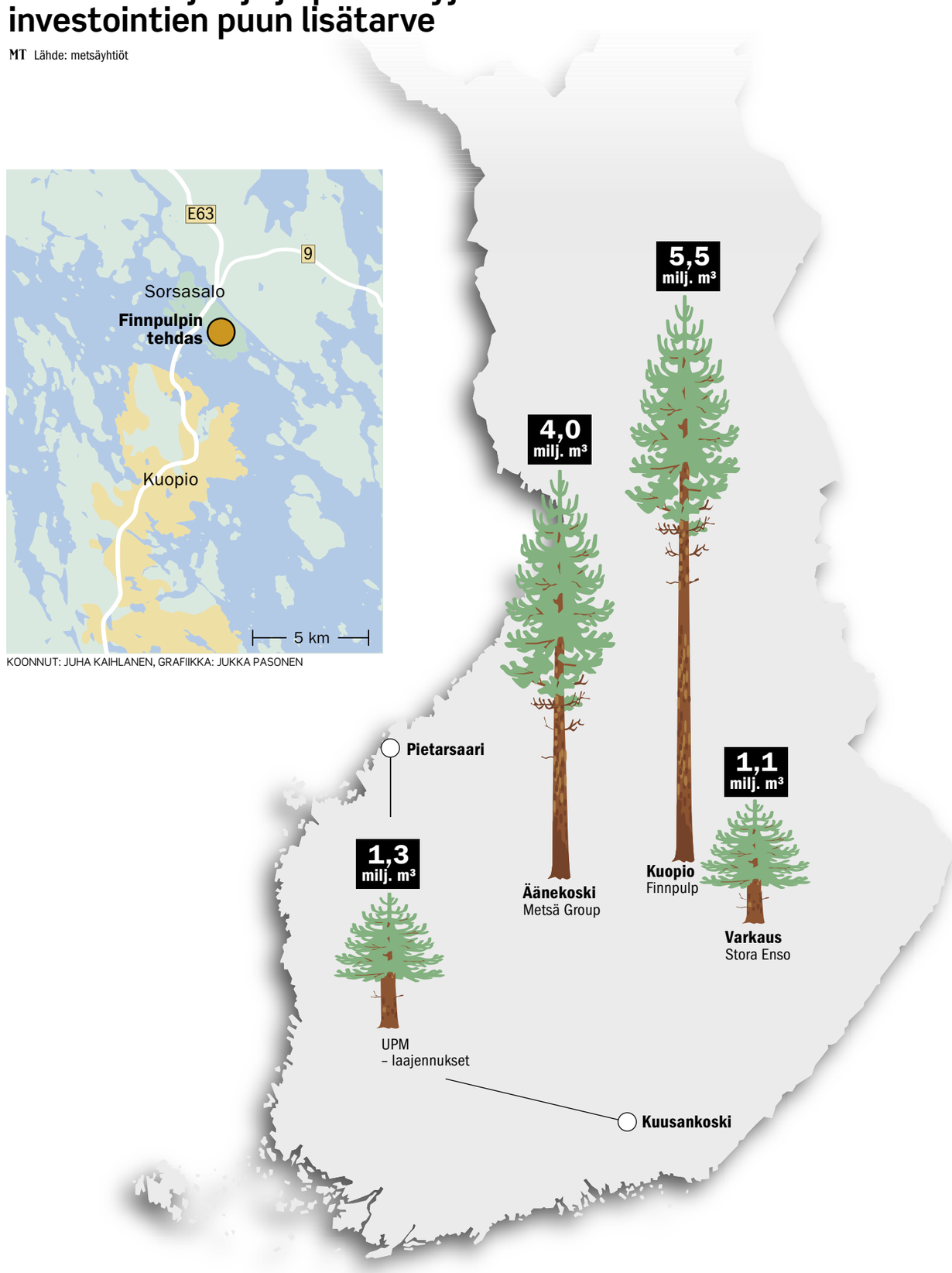

KOONNUT: JUHA KAIHLANEN, GRAFIIKKA: JUKKA PASONEN

”Kiljun riemusta, jos tehdas toteutuu”

”Kyllä se tuli ihan puskista, hyvin varjeltu salaisuus”, myöntää Pohjois-Savon metsänhoitoyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja **Seppo Helminen**.

”Oli ihan kiva lukea aamun lehteä. Metsänomistajana kiljun riemusta, jos tehdas voi toteutua tuommoisenaan.”

Uuden havusellutehtaan käynnistyminen virkistäisi puukauppaa kaivatulla tavalla.

”Totta ihmeessä se vaikuttaisi positiivisesti. Tällä hetkellä kuitupuumarkkinat ovat aivan olemattomat.”

Pohjois-Savon puumarkkinoilla kilpailevat kyllä kaikki kolme suurta ostajaa, mutta kuitupuuta kasvaa nykyisin niin paljon, että tarjonta ylittää kysynnän. Harvennuksen teettäminen onnistuu usein vain tukkileimikon kylkiäisenä.

”Ehdoton vaatimus tukkileimikko ei ole, mutta puhdasta ensiharvennusta on aika vaikea myydä. Pidetään jo kauppamiehenä, joka sen tekee.”

Piristystä pohjoiseen asti

Mitä pohjoisemmaksi mennään, sitä heikommin kuitupuun kauppa käy.

Helminen korostaa, että Finnpulpin investointi heijastuisi reilusti maakunnan rajojen ulkopuolelle.

Esimerkiksi Kainuu on tällä hetkellä kuitupuun kaupassa lähes nolla-aluetta.

Pohjois-Savo on kuusivaltaista seutua. Etenkin viimeisen 20 vuoden aikana kuusta on istutettu runsaasti.

> Pystymme kyllä tuomaan puuta markkinoille, jos on vain osoite minne laittaa.«
>
> **SEPPO HELMINEN**

Mäntykuidustakaan Helminen ei usko syntyvän pulaa. Sitä puskee varsinkin ojitusalueiden metsissä.

Koivukuidun ja tukin kysyntään havusellutehdas ei suoraan vaikuttaisi, mutta niiden markkinat ovat ennestäänkin hyvällä tolalla.

Töitä luvassa nuorille

Helminen uskoo, että metsänomistajat pystyvät vastaamaan puun kasvavaan kysyntään.

”Metsänhoitoyhdistyksen pitää terävöittää toimintaa entisestään. Pystymme kyllä tuomaan puuta markkinoille, jos on vain osoite minne laittaa.”

Jos puun käyttö kasvaa, on myös korjuu- ja kuljetustyön lisäännyttävä. Työvoima ei ilmaannu itsestään.

”Noilla puumäärillä on erittäin tärkeää alkaa pikaisesti kouluttelemaan nuoria. Koneita aina voidaan tehdä tehtaassa, mutta kuskeja ei. Monelle nuorelle olisi tulevaisuutta metsäalalla.”

HENRIK SCHÄFER

KOMMENTTI

Veteraanit eivät lannistu

Runsas vuosi sitten miljardiluokan selluhankkeista ei tiedetty vielä mitään, tai tiedettiin vain Metsä Groupin ja Finnpulp-yhtiön sisäpiireissä.

Metsä Group ehti julkistaa viime keväänä suunnitelmansa ensin ja se yllätti myös metsäteollisuuden konkareista kootun Finnpulpin omistajaryhmän.

Finnpulpin jo hyvän aikaa sitten 60- ja 70-vuotisjuhliaan viettäneet veteraanit eivät kuitenkaan lannistuneet, vaan päättivät päivittää laskelmansa uudessa tilanteessa.

Jos Äänekosken ja Kuopion sellujätit rakennetaan, merkitsee se ankaraa kilpailua puusta.

Kuopion Sorsasalo on sellutehtaalle mainio paikka. Sinne on hyvät yhteydet rautateitse ja maanteitä pitkin. Vesiyhteys Saimaan kanavan kautta merille on auki kahdeksana kuukautena vuodessa.

Metsä Group kertoi jo keväällä, että Äänekosken investoinnin vaikutukset näkyvät Pohjois-Suomessa asti, kun puuvirrat kääntyvät kohti Keski-Suomea.

Kuopion tehdas imisi puuta laajalta alueelta Pohjois-Karjalasta Kainuuseen asti.

Puuta Suomessa riittää, mutta tuontipuun määrä ei todennäköisesti vähene.

Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja rannikon sellutehtaat Raumalta Pietarsaaren kautta Perämeren perukkaan Ouluun ja Kemiin pyrkivät todennäköisesti turvaamaan raaka-aineen saantinsa entistä enemmän tuontipuulla, jos Sisä-Suomessa puunkäyttö kasvaa yli 10 miljoonaa kuutiometriä.

Pohjois-Savossa metsänomistajat kiljuvat riemusta. Niin pitääkin. Kuopion tehtaan mahdolliseen investointipäätökseen on kuitenkin vielä pitkä matka.

JUHA KAIHLANEN

FINNPULP

Viiden miehen selluyhtiö

Martti Fredriksonin ensimmäinen työpaikka oli Metsäliiton Teollisuuden Äänekosken tehtaalla 1980-luvulla. Hän on työskennellyt Metsä Groupin, UPM:n ja Stora Enson edeltäjien palveluksessa. Hän perusti mäntyöljyä jalostavan Forchemin ja toimi sen toimitusjohtajana.

Niilo Pellonmaa on entinen Veitsiluodon toimitusjohtaja. Veitsiluoto on nykyisin osa Stora Ensoa.

Timo Piilonen johti Botnian sellutehtaan rakentamista Uruguayn Fray Bentosiin. Tehtaan omistaa nykyisin UPM.

Jyrki Yrjö-Koskinen toimi pitkään Metsä Fibren edeltäjässä selluyhtiö Botniassa. Hän jäi eläkkeelle markkinointijohtajan tehtävästä tämän vuosikymmenen alussa.

Panu Tikka on sellutekniikan professori emeritus. Hän toimi pitkään professorina Teknillisessä Korkeakoulussa eli nykyisessä Aalto yliopistossa.

PENTTI VÄNSKÄ

Suunnitellun sellutehtaan tontti on vielä autio. Tehdas sijaitsisi viime kesänä valmistuneiden Kallansiltojen pohjoispuolella, kymmenisen kilometriä Kuopion torilta.

LYHYESTI

Metsäliitto: Äänekoski-hanke jatkuu

Metsäliitto jatkaa Äänekoskelle kaavaillun sellutehtaan investoinnin valmistelua suunnitelmien mukaan, kommentoi Metsä Groupin hallituksen puheenjohtaja **Martti Asunta**.

”Lopullinen päätös tehdään, kun valmistelut on saatu tehdyksi.”

”Koko Itä-Suomen elinvoimahanke”

Kuopion kaupunginhallituksen puheenjohtaja **Pekka Kantanen** (kok.) korostaa, että sellutehdas ei toteudu ilman ympäröivää maakuntaa.

”Verotuloina hyötyvät kaikki kunnat aina Kainuuta myöten. Tämä on koko Itä-Suomen elinvoimahanke.”

MTK:n Tiirola: Suomessa tilaa usealle uudelle sellutehtaalle

MTK:n metsävaltuuskunnan puheenjohtaja **Mikko Tiirola** ottaa uutisen Kuopioon suunnitteilla olevasta suuresta sellutehtaasta vastaan myönteisin mielin.

”Kyseessä on erittäin tervetullut uutinen. Suomen taloudelle on erinomainen asia, että tänne on tulossa suuria investointeja. Vielä senkin jälkeen, kun Äänekosken ja Kuopion investoinnit on saatu maaliin, Suomessa on tilaa uusille suuren mittaluokan investoinneille metsäpuolella”, Tiirola sanoo.

Hän ei näe Äänekosken ja Kuopion hankkeita toisilleen vastakkaisina. Päinvastoin hän toivoo, että uutta suuryksikköä alettaisiin seuraavaksi suunnitella rakennettavaksi pohjoiseen Suomeen.

”Pohjoisessa tällaiselle investoinnille olisi tilaa ja tarvetta.”

Suurimpana pullonkaulana metsäpuolen markkinoilla ovat sukupolvenvaihdokset, metsävaltuuskunnan puheenjohtaja toteaa.

”Kun metsänomistajien keskiikä nuorentuu kymmenellä vuodella, saadaan puuta paremmin markkinoille. Sukupolvenvaihdosten esteitä pitää purkaa.”

”Oikeaoppisella metsänhoidolla huolehditaan jatkossakin siitä, että Suomen metsien vuosikasvu pysyy hyvällä tasolla”, Tiirola summaa.

JUKKA KOIVULA

UPM:n Pesonen varoittaa kuitupuun polton tukemisesta

UPM:n toimitusjohtaja **Jussi Pesonen** kehuu kilpailijoittensa sellutehdashankkeita.

Samalla hän muistuttaa, että uusiin tehtaisiin investoiva metsäteollisuus tarvitsee kaiken jalostettavaksi kelpaavan puun.

”Uudet sellutehtaat olisivat loistava asia Suomelle. Olisin hyvin ylpeä, jos ne toteutetaan. Yksi niiden suurista haasteista on puukaupan toimivuus.”

Pesosen mukaan kyse ei ole niinkään metsien kasvusta, vaan siitä miten puu saadaan liikkeelle.

Puukaupan toimivuuden parantaminen on kansakunnan menestyksen kannalta äärimmäisen tärkeä tehtävä.

Puu ei riitä polttoon

Nopeasti vastaan tulee myös kuitupuun ohjautuminen polttoon.

”Jos puuta poltetaan, sitä ei riitä teollisuudelle. Siksi metsäteollisuus on ollut hyvin tiukkana metsähakkeen tuelle sähköntuotannossa ja vaatinut siihen 16 sentin ylärajaa.”

”Kantamme on, ettei kuitupuuta saa polttaa tukirahoilla. Ilman tukea puuta saa tietenkin polttaa, sen kanssa meidän on pärjättävä.”

Pesonen arvelee, että uudet sellutehtaat johtavat toteutuessaan vähintään lyhytaikaiseen häiriöön havusellun kaupassa. Toisaalta uudet ja tehokkaat tehtaat selviävät siitä.

UPM:n tulos tammi-joulukuu

MT	2013	2014
Liikevaihto, milj. euroa	10 054	**9 868**
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. euroa	683	**847**
– % liikevaihdosta	6,8	**8,6**
Tulos ennen veroja, milj. euroa	475	**667**
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaeriä, %	6,0	**7,5**
Omavaraisuusaste, %	51,5	**52,7**
Osinko/osake, euroa	0,60	**0,70***

* Hallituksen esitys.

”Uusia, entistä suurempia ja tehokkaampia tehtaita on aina rakennettu ja pieniä ja vanhoja vastaavasti suljettu.”

Kulukuuri puree

UPM:n osalta viime vuosi meni hyvin, kiitos tiukan kulukuurin. Yhtiön liikevoitto kasvoi viime vuonna lähes neljänneksen.

”Etenkin vuoden viimeinen neljännes oli hyvä. Tämä kone tuottaa nyt hyvin.”

Pesonen kiittelee etenkin yhtiön omia toimia kannattavuuden parantamiseksi. Kulut pysyivät kurissa, joten liikevoitto kasvoi roimasti, vaikka paperin hinnat laskivat.

Vahva rahavirta

”Olen erityisen tyytyväinen rahavirtaamme. Tasaisen rahavirran ansiosta taseemme oli vuoden lopussa vahvempi kuin koskaan aiemmin yhtiön historiassa”, sanoo Pesonen.

Vahva tase antaa yhtiölle liikkumavaraa. Se voi halutessaan toteuttaa yritysjärjestelyitä, tehdä investointeja ja jakaa rahaa omistajilleen.

Koska kassa pullistelee rahaa, yhtiön hallitus esittää yhtiökokoukselle osingon nostamista 0,70 euroon osakkeelta.

Tasainen tulos

UPM teki viime vuonna tulosta tasaisesti kaikilla liiketoimintaalueillaan.

Oman pääoman tuotto nousi yli kahdeksaan prosenttiin, kun mukaan ei laskettu kertaeriä.

”Vuoden aikana käynnistyneet sellun ja tarrojen laajennushankkeet ovat edenneet hyvin. Lappeenrannan biojalostamon valmistaman biodieselin kaupallinen tuotanto käynnistyi tammikuussa”, listaa Pesonen.

Vaikka paperin hinnat ovat laskussa, myös yhtiön paperikoneista irtoaa tasainen kassavirta. ”Meillä on Euroopassa tehokkaat koneet, joihin ei tarvitse investoida. Kilpailukykymme on siksi hyvä.”

Pesonen odottaa, että UPM:n kannattavuus pysyy hyvänä tai paranee tänä vuonna. Kannattavuuden kasvattamista jarruttaa paperin ja myytävän sähkön hintojen lasku. Toisaalta euron heikkeneminen ja öljyn hinnan alhaisuus avittavat kannattavuutta.

JARMO PALOKALLIO